

Stefano Benni

MARGHERITA DOLCEVITA

SCOLAR

2.

A CSALÁDOM

Álmod láttam. Sok évvel ezelőtti tavasz volt, majdnem öt. Én voltam a hunyó a bújócskában, csukott szemmel egy fának támaszkodtam. Tízszer megismételtem a régi mondókát:

*Zsákos ember, zsákos ember,
játsszom csak, vagy minden igaz lenne?*

Mire hirtelen félni kezdtem, hogy ha kinyitom a szemem, a világ átváltozik vagy eltűnik.

És így is történt: a garázs elporladt, a rét füve felszállt az égbe, mint valami fordított eső, és a nap, a táj, a láthatár, minden kiszökött félig lehunyt szemem részén át.

Leráztam éjszakai életem hagymázás parazitáit. Vagyis felébredtem. Furcsa zajokat hallottam, mire kinéztem, és azon kezdtem tűnődni, hogy talán még mindig álmodom. A vakondok és a csalánok rétje helyén most elkerített, simára döngölt föld terült el, kavics- és cementsíkság. Egy építés alatt álló ház csontváza bukkan elő belőle: hatalmas, felállványozott kocka, az áll-

ványokon munkásokkal. És mindefölött két óriási daru trónolt, amelyek fekete üveglapokat és acélgerendákat emelgettek. A világ egyetlen éjszaka alatt megváltozott. Magányos ház voltunk a külvárosi rét közepén, s most urbánus agglomeráció lettünk.

Talán itt is lesz egy tábla, mint ott, ahol a város kezdődik: Rétháza, Kockafalva vagy Szőkeség Alsó.

Ez utóbbi én volnék.

Természetesen nem csupán én döbentem meg.

A papám pizsamában állt az ajtóban, és rosszállóan csóválta a fejét. Fiútestvéreim tekintélyt parancsoló baglyopofával meresztették a szemüket, a nagyobb a seggett vakarta, a kisebb a füttyjét, és csak álltak megbűvölten.

Még Szundi is leselkedett, egy bokor mögül.

Ekkor a mama, borzasan, akár egy rocksztár, ordítva kijött:

– Azonnal gyertek reggelizni, vagy a szemébe hajítok mindent!

Berohantunk, mert megőrülünk a mama reggelijéért, és letelepedtünk az asztal köré. A gőzölgő tejeskávé mellett mindenki bekebelezte választott áldozatát. Ki egy kekszet, ki egy szelet kenyeret, ki gabonapelyhet, ki (például én) mindent, ami nem üvölt.

Elérkezett az ideje, hogy bemutassam a családomat.

A papámat Faustónak hívják, vékony és meteoropata. Egész jóképű lenne, de kevés haja van, amit ráadásul

megpróbál palástolni. Összetoborzott kétezer szálat, melyek a bal füle környékén éltek, és kötelezte őket, hogy emigráljanak a jobb félteke sivatagába, létrehozva ezzel egy szőrsálat, melyet zselétúladagolás útján rögzít a koponyájához. Ám ha feltámad a szél, a sál feladja, és hosszú spánielfüllé válik, ami a papa vállára hull, vagy a levegőben szálldos.

Foglalkozását tekintve a papa nyugdíjas, valamint a tárgyak védőügyvédje. Van egy garázsa tele használt holmival, soha semmit sem dob ki. Azt mondja, hogy nem helyes öregnek nevezni a dolgokat: mert tovább élnek, mint mi. Ha megszabadulunk tőlük, és túl hamar lecseréljük őket, szenvednek. Úgyhogy ő megjavít és megszerel és összerak és beindít. Ő az egyetlen a környéken, aki pedelopata bicikliket, afóniás rádiókat, asztmás mosógépeket és impotens kávéfőzőket javít. Van egy varázsszerszámos ládikája is. Azt mondja, az ember arra teremtett, hogy a Föld ura legyen, de egyetlen alapvető dolgot nem kapott: szerszámosládát, hogy megjavítsa önmagát. Ah, sóhajt, ha lenne csavarhúzó a rossz ötletek eltávolítására; meg kalapács a jó szándék rögzítésére; franciakulcs, amellyel örökre meg lehetne húzni a szerelmet; egy fűrés, hogy levágjuk a múltat! De nem kaptunk ilyen szerszámkészletet, és ha egyszer inogni és nyikorogni kezdünk, előbb-utóbb eltörünk.

A mamám, aki elég vallásos, nem szereti, ha így beszél. Emmának hívják, és már nem csodaszép: egy picit lehar-

colt, hogy pontosak legyünk, olyan, mint egy használt teafilter. De jó a lába, és mindig finom kávé- és leveskockaszaga van. Eladónő volt egy boltban, amit szétmárcangolt egy supermarket, és most nekünk dolgozik. Jó háziasszony és kiváló szakácsnő, a specialitásai közé tartozik a Daloló Sült Krumpli, a Kétségbeesett Rántotta és főleg a Yesterday Fasírt. Mindent újrahasznosít benne: az előző napi borjúszeletet, az iskolába vitt szendviczből maradt sonkát, a tyúklábat és a sajt héját. A nagypapa azt mondja, hogy ha meghal, a mama egy fasírtba fogja őt eltemetni, a fogsorával együtt.

Emma mama jó, de függőségben szenved. Krónikus mécesstörő, vagyis nem tud sokáig megmaradni sírás nélkül: felveszi a szappanoperákat, hogy éjjel egyedül nézze őket, zokogva, mint egy kajmán. Mindig ugyanazokat a részeket nézi egy *Eternal Love* című sorozatból, ahol két ember százszor is megpróbál összeházasodni, de egymást érik a szörnyűbbnél szörnyűbb katasztrófák, míg végül a férfi toloszékes, a nő meg terhes nem lesz valaki mástól, de mégis sikerül nekik, és amikor az oltár elé lépnek, a mamának csak úgy ömlenek a könnyei. Többször látta ezt az izét, mint a papa hátát az ágyban, de még mindig zokog rajta.

Sosem akarnám, hogy véget érjen az, aminek jó a vége, mondta egyszer.

Majd elfelejtettem: a mama sok éve leszokott a dohányzásról, de továbbra is képzeletbeli cigarettákat szív. Mindig kell lennie egy hamutartónak az asztalon, hogy

beleverhesse a képzeletbeli hamut, és ha szólunk neki, hogy hagyja abba, ne dohányozzon az asztalnál, elnézést kér, és úgy tesz, mint aki elnyomja.

Így elmondva furcsán hangzik, de hozzá lehet szokni.

A bátyám, Giacinto tizennyolc éves, és olyan, mint én hülyében. Robusztus, keseszőke, pattanások borítják, és az van rátetoválva az egyik vállára, hogy *Ultras forever* meg a csapata címere. A másik vállára azt akarta, hogy *Szeretlek Debora*, de sajnos Debora elhagyta a varrás felénél, úgyhogy megállt ott, hogy *Szeretlek De*. Ami lehet *Szeretlek De egy kicsit gáz vagy, vagy Szeretlek De nem vagyok biztos benne*. Giacinto, függetlenül attól, hogy épp boldog vagy boldogtalan-e a szerelemben, úgy zabál, mint egy betonkeverő. Ökológiai vilásképe rémületes: én *polentopandizmusnak* nevezem. Vagyis még akkor is megenne egy pandát polentával, ha az lenne az utolsó példány a világon. Rendetlen, a szobáját mintha épp most kutatták volna át a rendőrök, és az a kedvenc sportja, hogy a seggével apró morzsákká nyomja szét a nápolyit, melyeket aztán gondosan szétszór az ágyban. Csak sportújságokat és fehérnemű-katalógusokat olvas. Az életben két dolog érdekli: a futball és a foci. A Nacionalnak szurkol, egy kissé lúzer csapatnak, ami mindig elveszíti a fontos meccseket. A papa is nekik drukkol. Csak míg a papát ez rosszul érinti, Giacintónak elég, ha balhézhat a stadionban, és összeverekedhet a kormány csapata, a Dinamo szurkolóival.

Az öcsém, Erminio, vagy ahogy hívjuk: Hérakleitosz tizenkét éves, egy idegtépő, imádnivaló, terrorista minizseni. A legsebesebb ujjú videojátékos egész Nyugaton. De tudós és feltaláló is. A garázsban saját részt tart fenn abszurd kísérleteinek. Például megpróbált feltalálni egy idővisszafordítót. Fogott egy kakukkos órát, és átszerelte a madárkát, hogy ne elől bukkanjon ki, hanem fejfelé nekirepüljön az óra hátuljának. Azt mondja, ha sikerülne tökéletesíteni a találmányt, felkelhetne kilenckor, hogy nyolcra az iskolába érjen. Nagyon szereti a nagypapát, azt állítja, telepatikus kapcsolat van közöttük. Ebből kifolyólag, hogy meghosszabbítsa a nagypapa életét, azt kutatja, hogyan lehetne lefagyasztani. Sajnos nincsenek kísérleti nyulai. Próbálkozott egyszer egy döglött patkánnyal, de amikor a mama rábukkant a fagyasztóban, alig tudta eldönteni, hogy elájuljon-e, vagy beledolgozza a fasírtba. Hérakleitosz kicsi, de annál apokaliptikusabb. Úgy véli, hogy a világ pár éven belül elpusztul, megpörkölődik, mint a pattogatott kukorica, és fehéren és lyukasan fog bolyongani az űrben. Végül pedig szerelmes a matektanárnőjébe, aki úgy néz ki, mint egy szemüveges gólya, de ez titok.

A nagypapám, Szókratész hatalmas figura. Sovány, kék szeme van, és minden volt már: tengerésztől oázisárusig, bukósisaktesztelőtől szupermarketes sajtemberig. A padlásunkon lakik, és hetente csak egyszer hagyja el a házat, hogy betankoljon gusztustalanságokból.

Azt mondja, hogy mindenféle mérgek és romlott ételek vesznek körül bennünket, és retteg, hogy mérgezés viszi el, ezért immunizálja magát, vagyis fokozatosan szoktatja a szervezetét kisebb méregadagok bevitelével. Lejárt joghurtot, romlott sajtot eszik, hipós vizet, mindenféle ragasztót és rovarirtó spray-eket fogyaszt. Ettől erős görcsei támadnak, és halljuk a véccéöblítőjét, mint a Zambézit. Ő is úgy véli, hogy a világnak vége lesz, de tíz év múlva, és fagyás útján; hógolyóként fog bolyongani az űrben.

A nagypapának nincs sem televíziója, sem rádiója, de mindenről tud, ami történik. Távcsővel figyel az ablakból. Kandallóval fűt, és gyertya lángjánál olvas. A legmodernebb tulajdona egy gramfon, régi lemezekkel. Minden péntek este egy kísértettel tangózik, doña Lupinda de Camarones Gutierrezzel, meghalt 1854-ben, akinek megjelenik a férje is, don Carmelo Gutierrez, hogy a nagypapával párbajozzon egész éjjel, mi pedig nem alszunk. Szóval bár néha hajlamos túlzásokba esni, és telepatikus bevásárlólistákat küldözget Hérakleitosznak, azért nagyon szeret minket, és ő tanította nekem a csokoládéelméletet is.

Aztán itt vagyok én, Margherita Dolcevita. Majdnem tizenöt éves vagyok, göndör, szőke és picit fura hajam van, mondjuk, hogy olyan, mint egy csavarttészta-ültetvény. Kék kuruzslószemem van, és egy cseppet túlsúlyos vagyok. Szívesen hordanék olyan szép szűk csípőfarmero-

kat, amiből kilátszik az ember köldöke, de egyszer, amikor megpróbáltam, lepattantak a gombok a buszon, és hárman megsérültek.

Időnként eszembe jut, hogy diétáznom kellene, de aztán arra gondolok, hogy ha lefogynék, egyfolytában azon stresszelnék, hogy visszahízom, így viszont nyugodt vagyok. Elég jól tanulok, és ha nagy leszek, költőné akarok lenni. A rossz versek a specialitásaim. Gondoljatok bele: a világ tele van középszerű költőkkel, de az igazán rossz költészet ritka. Ezt figyeljétek:

*Becses nevem Margherita,
Szólíts csak így, kérlek,
Ha ruhában állok rá,
Gonoszabb a mérleg.*

Nem rossz, mi?

Mi mást mondhatnék? A kilócskák és egy enyhe szívrendellenesség ellenére is jól táncolok. Magam találom ki a lépéseket, mert szeretek másokkal együtt táncolni, de egyedi akarok lenni.

Kedvenc színészem Anthony Hopkins *A bárányok hallgatnából*. Szerintem egy ilyennél legalább már rögtön tudod, hogy vigyáznod kell. A mama azt mondja, lehet, hogy egy cseppet perverz vagyok. Talán, nem lenne rossz.

Tehát, édes lányom, drága kecskebékám, azon a napon, ötven évvel ezelőtt, amikor a világot még nem mosta el az árvíz, a te anyukád, Margherita ott volt, és tejeskávéba áztatott kekszet evett, amikor hirtelen nagy csöndet hallottam, a madarak abbahagyják az éneklést, majd egy tompa puffanást. Akkor így szóltam: papa, mama, mi történik?

– Semmi, semmi – feleli a papa. – Dolgoznak az új házban.

– Reméljük, hogy jóra való emberek – teszi hozzá a mama egy füstszűrős Virtuallal a kezében.

– Biztos, hogy jól el vannak eresztve – jegyzi meg Giacinto. – Szerintem lesz itt medence is.

– A medence nem erkölcsi tulajdonság – mondja Hérakleitosz.

Mondtam, hogy idegörlő.

– Remélem, hogy nem olyan fajták, akik kidobálják a dolgokat – jelenti ki a papa.

– Én meg azt remélem, hogy nem azzal fogod kezdeni, hogy áttúrod a szemetüket – figyelmezteti szigorúan a mama.

– Én meg azt, hogy nem mocsadék Dinamo-szurkolók, és lesz egy pöpec lányuk – szól Giacinto.

– Én azt, hogy csendesek lesznek – közli Hérakleitosz.

– Én – teszem hozzá –, hogy szeretik a természetet és az állatokat.

Szundi helyeslően megcsóválja a farkincáját.

Ebben a pillanatban hatalmas árnyat látunk elsuhanni az ablak előtt, majd óriási robaj következik.

Kirohanunk, és...

Kidöntötték a nyárfát, az egész rét legöregebb fáját. Az ő területükön állt, de mindig egy kicsit a magunkénak éreztük, mert hozzánk szálltak a szöszök, melyek erős allergiás rohamokat váltottak ki, egyszóval a család klinikai emlékezetének részét képezték.

Szóval ezért hallgattak el a madarak. Láttam, hogy a nyárfa helyére sövényt, valóságos fűfalat húznak fel. Hát ez egyáltalán nem kezdődik jól.

A fa ott maradt a földön, szomorúan, mint minden terjedelmes lény, amely nem képes felkelni. Különös csend uralkodott. Messze-messze a réten mintha szellő libbent volna. De nem az volt. Jobban megnéztem, és megpillantottam őt, a Porlánykát. Olyan volt, akár egy füstcsík, és a füstben égszínkéék szemek villogtak.

Minden alkalommal, amikor kidől egy fa, vagy meghal valami a réten, előjön a törmelék közül, hogy megnézzze magának.

És ha feldühödik, nem tudjátok, mi történhet.